

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

Capvt IX. Qualis diuitum, qualis pauperum mors esse soleat?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

Act. 27. 38

am scutum abiecit. In periculosa navigatione, qui cum D. Paulo uehebantur, *satiati cibo alienabant nauem iactantes triticum in mare.* Fugimus capitalem humani generis inimicum: ad caelestem portum nauigamus, surgunt procellæ, periclitamur, & grande naufragium animæ nostræ instat; nec adhuc plumbum diuitiarum, abijcimus, & ire in mare Creticum iubemus? Si sapimus, cum Philosopho, id facimus. Melius est nostra, quam nos perire. Et in via, quæ nobis sunt onerosa, libenter damus alijs portanda. *Superflua*, ait S. Chrysostomus, *quaque amputa. & fac pauperibus supplementum: nam si calceamentis quis supra mensuram pedibus adegerit, itinere certe prolixiore sentiet impedimenta; & vestimentum inueniens corporis futuræ excedens, eodem implicabitur modo. Quòd si superfluum ubiq; inutile est, in pecunia fortius multò; & qui supra quod satis est, habent, non modo in ipsa sufficientia, sed in quibusdam necessarijs impediuntur. Nam qui de foris in agone currunt, & ipsa exuunt vestimenta, viam verò in calum ferentem, & eandem arctam & arduam, tot cum impedimentis, quò modo poteris ambulare? Veloci enim, & expedito cuiquam penè impossibile est consequi salutem. Quemadmodum ergo, qui in altis sunt specibus, à fulmine non feruntur; ita infima fortuna tutissima est: ab auditione mala non timebit. Quæ est audicio mala? quod fulmen illud? *Disceditè à me maledicti in ignem æternum, qui paratus est diabolo & Angelis eius.**

Psal. 111. 7.
Matth. 25. 41.

CAPVT IX.

Qualis diuitum, qualis pauperum mors esse soleat?

I.

I vlla res est, quæ paupertatem commendat diuitiasque odio dignas facit, mors ea profectò est; nam eam pauperes læti expectant, & sæpe etiam optant; diuites autem horrent, & execrantur, & omnibus modis differre, fugere, fallere conantur: illi enim velut è carcere & vinculis emissi, de calamitate euolant ad libertatem ac gaudia; isti autem à suis delicijs ad metuendum iudicem, per mortem, trahuntur. Hinc illi hinc fame, siti, varijsque ærumnis pressi, memores Lazari illius, clamant: *Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est! itemque: Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius? Quid ita? Quia peccatoriosa, in conspectu Domini, mors sanctorum eius.* At verò mors pecca-

Psal. 119. 5.

Rom. 7. 24.

TOTUM

porum pessimã. Hinc Scriptura ait: *O mors, quàm amara est memoria tua, homini pacem habenti in substantijs suis; viro quieto, & cuius via directã sunt in omnibus, & adhuc valenti accipere cibum? O mors bonum est iudicium tuum homini indigenti, & qui minoratur viribus, defecto etate!* Quemadmodum itaq; Lazarus mortem non timuit, sed sperauit; quia nouerat, mortem sibi esse finem malorum, principium bonorum; ita diues à morte abhorruit, quia sciuit eam esse sibi finem bonorum, & principium malorum. Siquidem illi postea dictum est: *Fili, recordare, quia recepisti bona in vita tua, & Lazarus similiter mala: nunc autem hic consolatur, tu verò cruciaris.* Illius crux fuit temporaria, tua erit aeterna; tua voluptas erat fluxa & breuis, illius semper durabit. Sicut ergo illius mors fuit preciosa, ita tua pessima. Ad quem finem quisquis respicit, more sapientum, utique non solùm patienter, verùm etiam libenter fert paupertatem, vt quæ exitum habet longè latiore ac securiorem.

Quàm autem inuiti sese sinant ex hac vita expelli, quibus est aurum, & omnis rerum copia, qua sunt irretiti, eleganti dialogo Lucianus expressit. In eo enim cùm Charontem induxisset de Mercurij, in animabus sistendis, nimiam morã quiritantem; Mercurius sudore madens, ac pedibus puluere conspersis, crebroque anhelans, suspirijsque assiduis fatigationem professus, tarditatem suam excusat, quòd tempus insumpserit, in scelesto quopiam (& monstrabat eum) aufugiente prosequendo. Aufugisse verò illum, quòd diutiùs viuere cogitaret; esse autem vel regem quempiam, vel tyrannum, quantum quidem ex eiulatu eius conijcere licuerit: *nam ingenti quadam ex felicitate se deiectum querebatur.* Quamuis enim filium Parcarum iam defecisset, stultum tamen superuiuere omni modo conatum, ac planè euasurum fuisse, nisi pauperculus aliquis Philosophus, qui baculum manu gestabat, auxilio fuisset, itaque diues ille comprehensus alligatus vinculis esset. Ex quo enim eum Atropos Mercurio tradiderat, per omnem viam se retrahere atque obniti numquam desistit captiuus. Quin pedibus solo oppositis, ita se affirmavit, vt inter ducendum Mercurio non parum negotij exhibuerit. Aliquoties supplicabat, ac deprecabatur, ingentia daturum se pollicens, si vel paululum dimitteretur. Megapenthes autem Lacyda filius, tyrannus is erat, qui ad supe-

Psal. 115. 19.
Psal. 33. 22.
Eccli. 41. 25

Luc. 16. 25.

II.

Lucian, in
Cataplo, sive
tyranno.

III.

ros remeare cupiebat, vel prece, vel pretio id obtinere nitens, Cuius rei cum ex ipso tyranno causâ audire vellet Clotho, respondit, domum se semiperfectam reliquisse, quam vellet ad fastigium perducere: quin, (quia eum nugas agere dicebat Clotho) saltem vnum diem apud superos adhuc degere vt sibi liceret, rogabat; quo tempore de pecunijs vxori nonihil iniungeret, atque vbi defossura thesaurum habuerit, demonstraret; quem oppidò dolebat in Megaclis inimici sui manus deuenturum. Dolebat etiam murum manere imperfectum; & nauium stationem inchoatam; & Pisides sub iugum nondum missos; & Lydis tributum non imperatum; nec sibi adhuc magnificum monumentum erectum; nec inscripta & commentarijs credita, quæ in vita gesserat; quibus expediendis, non vnum diem, sed viginti annos consumpturus erat. Dolebat, vxorem suam seruo, filiam tyranno in manus venturam; statuas & imagines sibi erectas, euertendas; neque illorum vllum, qui eum, tamquam amicissimi, instar Numinis alicuius adorauerunt, obstiturum; & mille alia talia. Nam auro, argento, purpurâ, peristromatis, equis, cœnis, famulitijs, delicijsq; omnibus carendum erat; ac insuper Rhadamanthi iudicium vehementissimè metuebat; apud quem suas crudelitates ac libidines, aliaque flagitia foierat acriter accusanda; à quo, quia & ipse noua supplicia, & ad immanitatem suam explendam recens inuenta in terras induxerat, præter alias pœnas, iussus est, non more ceterorum bibere ex obliuionis fonte, vt hoc pacto tantò grauiora tormenta persentisceret, recordans, semperque animo versans, & quis fuerit, & quanta apud superos potentia prauauerit: maximè autem, cum animo identidem recoleret, quantas doloribus, quantas delicias ac voluptates commutârit, ex Croëso Irus, ex fortunato infelicissimus factus. Hæc ferè, & plura de *peßima* diuitis morte Lucianus.

III.

At de Cynisco paupere, & Micyllo sutore, omnia in contrarium recenset, qui Hecates cœnâ ac ouis lustralibus, cumque his sepiâ crudâ, deuoratis vitam finiëre: illudque solùm, contra Parcas, questi sunt, quòd tam longo tempore, apud superos errare, permitti essent; & Lachesis vniuersam colum ferè illis solis adglomerasset. Nimirum adeò pauperes erant, vt eam ob causam se à morte contemni ac negligi arbitrarentur, neque exiguam esse iniuriam.

iuriam existimarent, tot annis in vita relictos esse. Quarit igitur Clotho, cur tam grauius ferant vitæ moram, pro qua alij mille auri puri talenta se duros repromississent? Cui respondet Micylus: Non admodum me delectat munus illud Cyclopi, videlicet in hunc modum polliceri:

Post omnes alios, tandem ipse vorabitur Vis:

Sive enim primum deuoret, sive postremum, ydem me dentes manent. Sed enim neque alias meares, ut diuitum se habent. Nostra enim & illorum vita (quemadmodum aiunt) perpendiculo inter se distant: quandoquidem tyrannus, qui in vita horrendus omnibus & suspiciendus videbatur, nunc auro, argento, vestibusq; exutus, tum & equis, cænis, pueris, ac mulieribus post se relictis, eorum desiderio non iniuria cruciatur, nec à tot commodis se abstrahi fert grauius: quibus nescio quomodo, anima ipsa velut glutino hæret affixa, neq; se facile sinit auelli, ut qua eis iam inhaerit: quin magis tamquam vinculum aliquod est infragile, cui ipsos illigari irretiriq; contingit, adeò ut ubi quispiam eos abducere parârit, plorent. Ac cum in ceteris sint feroces, in hac tamen via, que ad inferos ducit, meticulosi deprehenduntur. Itaq; subinde dant terga, & ad ea, que procul in luce, apud superos geruntur respicere gestiunt: sicut stultus hic faciebat, qui non solum in itinere aufugere conabatur, verum etiam hic mortem frustra deprecatur. At ego, ut qui in vita pignus haberem nullum, non agrum, non domum magnifice extructam, non aurum, non supellectilem, non nominis gloriam, non imagines, ad mortem expeditus merito eram. At statim ut mihi solum innuit Atropos, abiectis & subula, & loro geniculari, tantum crepidam quamdam manu portans voluntarius sequebar, usque adeò haud grauatim, ut dum præ festinandi studio subsulto, neque calceos subligârim, neque atramentum absterferim. Immo verò præcurrebam, qua ante me essent spectare gestiens. Neque enim a tergo mihi erat relictum quidquam, quod me vel conuertere, vel reuocare potuisset. Et per Iouem, quecumq; hic apud vos video, mirum quam mihi placent: nam pares honorum gradus hic dari, nec quemquam vicino præstare, res mihi omnium longe suauissima videtur. Deinde coniecturam facio, ne es quidem alienum hic a creditoribus repositi, neq; tributum cuiquam pendi, neque, quod omnium maximum est, hyberno tempore quemquam rigere, neque agrotare, neq; potentiores in humiliores pugnos ingerere. Postremo pace consistunt omnia, & in con-

trarium tota vita ratio versa. Siquidem nos pauperuli videmus, discrusiantur autem & plorant diuites. Cùm apud superos propter tyrannum habitarem, qua apud eum fierent, nimis quàm accurate inspectabam. At tum quidem feliciter, ex aequo cum dijs viuere mihi videbatur. Nam cùm purpura florem spectarem, & comitantium turbam numerarem, aurum ac pocula gemmis distincta mirarer, lectos argenteis pedibus suffultos superem: beatum planè hominem predicabam. Ad hac, eorum qua in cenam apparabantur, nidor saepe me prurire faciebat. Iam verò cùm pro maiestate in publicum prodiret, & se ipse subinde erigens velut resupinaret, obuijsq; stuporem iniceret, ceteris mortalibus pulchrior, & fortuna beneficio toto pane regio cubito sublimior videbatur. Sed ubi iam vita functus esset, ipse quidem istis delicijs exutus ridiculo fuit omnibus: ego verò meam stultitiam multo magis ridebam, qui eiusmodi non hominem, sed hominis probrum, ad stuporem usque, miratus fuisset, cuius felicitatem, ex epularum tantum nidore astimasset, quemq; ob sanguinem, qui Laconici maris testudinibus innascitur, beatum predicasset. Neque verò hic solum mihi ludo fuit, verum etiam cùm Gniphonem illum faeneratorem gementem viderem, & quòd pecunijs, dum licuisset, usus non fuisset, propriam sortem deplorantem. Immo quòd ne semel quidem illis a se gustatis, verum luxu perduto Rhodochari relictis, è viuis excessisset (hic enim quia genere proximus erat, in hereditatem lege vocabatur) hac, inquam, cùm cernerem, risum sistere nullo modo potui, praesertim recordatus, quam in vita pallidus semper & squallidus obambulasset, & vultu praecurarum magnitudine tristi. Deinde, quòd solidus opulentus fuisset, quibus talenta, & milliones supputare consueuisset, ea paulatim, & minutatim corradendo, qua fortunatissimus Rhodocharis haud ita multò post fuerat egregie distracturus. Hæc Micyllus ubi pro felici pauperum morte, contra infelicia diuitum fata perorauit, Cyniscus, in cymba Charontis, inter nauigandum, nautica aliqua cantilena, remiges cantu accendere voluit: sed opulenti plorando obstreperunt; & vnus quidem vociferabatur: *Hei mihi, qua reliqui pradia?* Alius verò: *Hen quàm fertiles agros?* Alius: *Me miserum, qualem reliqui domum?* Alius, *Va, va infantulis meis.* Alius: *Quis nunc uuas decerpit è vitibus, quas hoc anno plantavi?* Hæc Micyllus plorantes ridebat. Sed iuebatur & ipse cum plorantibus complorare, quandoquidem fas non esset, quemquam,

citra.

etiam lachrymas pernaigare. Negantem sibi causas esse plorandi rogabat Mercurius, vt saltem pro more paulisper ingemeret. Cui Micyllus, *Quin hac gratia, quando ita vis, inquebat, plorabo.* Cumque aliam plorandi causam nullam posset excogitare, ita iugemuit: *Hei mihi, quot lora reliqui, hei crepidas antiquatas! Eheu maraidos calceos. Non ego infelix posthac à manè ad vespèram vsq; sine cibo peragam, nec hiemis tempore sine calceis & seminudus oberrabo, dentes præ frigoris acerbitate complodendo. Quis tandem meam habebit subulam? quis aciculam?* Talia nimirum pauperibus in morte occurrunt momenta lamentandi.

Pœtica hac fitione homo etiam impius expressit veritatem, qua agnita, vel ipsi Philosophi Ethnici opulentia paupertatem antetulerunt, vt expeditius morerentur. Sed longè efficacius, quàm egrè diuites, quàmq; magno animo pauperes ex hac vita exeant, verè historia docuerunt. Balthassar rex Babylonis, magnæ potentia, magnarum opum, exemplo Nabuchodonosoris patris, hoc est, aui sui, qui ante eum fuerat in figuram bestia commutatus, non est correctus: sed fecit grande conuiuium optimatibus suis mille, & praecepit iam temulentus, vt afferrentur vasa aurea & argentea, qua asportauerat Nabuchodonosor pater eius de templo, quod fuit in Ierusalem &c. Bibebant vinum, & laudabant deos suos aureos, & argenteos, ferreos ligneosq; & lapideos. In eadem hora apparuerunt digiti, quasi manus hominis scribentis contra candelabrum in superficie parietis aulae regiae: & rex aspicebat articulos manus scribentis. Tunc facies regis commutata est: & cogitationes eius conturbabant eum: & compages renum eius soluebantur, & genua eius ad se inuicem collidebantur. Ecce quò diuitia ducant; raptæ è templo à Nabuchodofore, per filium eius Euilmerodach, ad nepotem Balthasarem (qui consueto scripturae more, aui sui filius vocatur) sacrilega hereditate transierunt; ille, vt opulentus, epulatus est; immo & inebriatus; deinde non solum sacrilegus possessor, sed etiam vsurpator fuit, nam nouum sacrilegiũ commisit vasa Deo dicata profanando. Deniq; id fecit, nõ sine insigni contumelia veri Dei, cui in vasis cultui eius dicatis insultauit, quippe cum combibonibus suis laudabat deos suos aureos & argenteos, &c. quasi victores Dei Israël. At non morata est vindicta diuina. Non enim duntaxat eadem statim no-

IV.

Daniel. 5.

Jerem. 27. h. lius filij eius vocatur.

Et in

Et interfectus, & regnum eius ad Medos & Persas translatum est, sed etiam animaduertens, mortem sibi portendi, totus cohorrui-
it; & mortem vel temulentus ita apprehendit vehementer, vt *facies eius commutaretur*, & quæ antè vino rubebat, iam repente expallescere; quiq; paulo priùs totus erat in lætitijs, iam subitò in-
temperijs ageretur, & *cogitationes eius conturbarent eum*; quin etiam adedò vel suspitione necis commouebatur, vt *compages renu-
eius soluerentur*, adedò totis artibus contremiscebat, vt *genua eius
ad inuicem colliderentur*. Quod videmus etiam sæpe contingere il-
lis, qui inter pocula saturi arma & prælia iactant, ipsiq; etiam
Marti & cælo minantur. Putares illis robur & æs triplex circa pe-
ctus esse, sed cùm ad rem venit, cùm configendum est, & ma-
nus conferendæ, tum morbum fingunt, tum medicinam sumunt,
ne cogantur prælijs interesse. Quin & cùm verè ægrotant, animo
magis quàm corpore deijciuntur, nec quidquam tristiore vultu
audiunt, quàm cùm dicitur: *Dispone domui tua, quia morieris tu,
& non viues*. Quod vbi vel Ezechias audiuit, *fleuit fletu magno*. Ni-
mirùm *amara est memoria mortis homini pacè habenti in substantijs suis*.

Ista. 38. 11.

Eccli. 41. 1.

V.

2. Mach. 9. 11.

Quod etiam in Antiocho demonstratum est, qui, vt mortè
euaderet, quid non fecit? immo quid se facturum non simulauit?
1. *Cœpit ex graui superbia deductus ad agnitionem sui venire, diuina ad-
monitus plaga*. 2. *Cùm nec ipse iam factorem suum ferre posset, ita ait:
Iustum est subditum esse Deo, & mortalem non paria Deo sentire*. Adedò
non mente tantùm illuminatus est, sed lingua quoq; errorem su-
um confitebatur. 3. *Vt seriò loqui videretur, etiam operâ adiecit.*
Nam *& civitatem, ad quam festinans veniebat, vt eam ad solum deu-
luceret, ac sepulchrum congestorum faceret, nunc optat liberam red-
dere; & Iudeos, quos nec sepultura quidem se dignos habiturum, sed a-
nibus ac feris diripiendos traditurum, & cum paruulis se exterminatu-
rum dixerat, aequales nunc Atheniensibus facturum pollicetur*. En ve
se emendauit! En vt maleficia beneficijs compenfat! 4. *Templum
etiam sanctum, quod priùs expoliauerat, optimis donis ornaturum, &
sancta vasa multiplicaturum, & pertinentes ad sacrificia sumtus de red-
ditibus suis prastaturum spondet*. Vides vt etiam Deo velit satisfi-
cere? 5. *Super hac & Iudeum se futurum, & omnem locum terræ
perambulaturum, & pradicaturum Dei potestatem promittit*. Quid
potuit

potuit ampliùs expectari, aut optari? 6. Scripsit & ad Iudæorū litteras humanitatis plenissimas. Denique omnem lapidem mouit, & tamen de eo dicitur: *Orabat autem hic scelestus Dominum, à quo non esset misericordiam consecuturus. Igitur homicida, & blasphemus pessimè percussus, & ut ipse alios tractauerat, peregrè in montibus miserabili obitu vita functus est. Quid ita? cur tanta faciens misericordiam non est consecutus? Respondet Augustinus: Nemo dignè pœnitere potest, quem non sustineat unitas Ecclesie, & fidei. Atqui Iudæum se futurum promisit? An non hoc erat in unitatem Ecclesie, & fidei velle venire? Nimirum hæc omnia cogitabat, dicebat, faciebat Antiochus tantum vt sanitatem consequeretur; neque ex animo credebat in Deum Iudæorum, neque verè statuebat seruare religionem ab ipso præscriptam; tantum enim hæc tam speciosa promittebat, vt posset euadere præsentem calamitatem; quasi Deum id lateret, aut diuinus oculus decipi posset. Nimirum vsq; adeò potentes isti omnia ponunt in hac vita, vt mortis effugiendæ causa, quiduis agere, quiduis pati; & vel religionem ipsam, omniaque sacra & profana vendere velint; nihilq; magis quàm mortem abominentur. Est enim mors pessima peccatorum.*

At pauperum mors pretiosa, quia ipsorum est regnum calorum. Hinc mortem non formidant, sed sperant, tamquam ianuam felicitatis. Simeoni Episcopo & martyri, successit in officio Sadoth, apud Persas Christianorum persecutores; cui quale ostentum sit, visum, ipse clam ad se conuocato clero in hunc modum exposuit. Vidi, hac nocte, fratres, per somnum, scalas à terris vsque ad cælum splendide erectas. Ad verticem earum, in cælo, consistebat, clarissima in luce refulgens inclytus martyr Simeon Episcopus; is me ad pedem scalarum in terris stantem, ita compellabat: *Ascende ad me Sadoth, ascende, ne timeas: ego enim heri ascendi, tu autem cras ascendes.* Quod ego ita accipio, vt existimem, sicut ille priore anno pro Christo mortem oppetijt, ita me hoc anno, pro eiusdem nomine sanguinem profusurum. Hæc vbi dixit, cœpit etiam diaconos ac presbyteros præsentem ad mortem fortiter patiendam his verbis adhortari. *Fratres mei dilecti & Patres, Deum amemus ex tota anima, & Dominum Iesum Christum ex tota mente: & induti lorica fidei non timebimus omne malum. Mors autem & cades si ad nos venerit,*

P non

2. Machab. 9.
13. & 28.

S. August. de
vera & fals.
pœnit. c. 11.

Psal. 33. 21

VI.

Psal. 115. 15.
Matth. 5. 3.
Surius ex Me-
taphraste 10.
Febr.

non formidemus, sed unusquisq; nostrum bellum gerat pro viribus, & deceret, ut perfectus athleta. Nam siue moriamur, moriamur ut perfecti: siue viuamus, viuemus ut iusti. Quòd si etiam moriamur, moriamur propter nostrum Saluatorem Iesum Christum. Cum ergo ensis det vitam, adeste, & eum rapiamus. Et quoniam micat gladius, aeterna vite opes nobis comparemus. Quàm diu enim est dies, celeri pede pergamus ad mansionem regni caelestis, ut abundantiore honore, & gloria aeternam consequamur, & omni futura generatione vobis nomen & gloriam relinquamus. Fratres, oremus Deum nostrum, ut citò nobis impleat hanc visionem. Nam cum gaudio & desiderio, & magno amore accipit spiritualis aduentum talis mortis: neq; timere aliquis, qui fuerit praepratus. Carnali autem est terribilis, & formidandus eius aduentus. Spiritualis non times mortem, ut qui vitam possideat spiritalem. Carnalis verò caligat, & tremet, ut qui carnalem vitam habeat. Qui sunt viri boni, promptoq; & alacri animi studio, talem mortem persequuntur, ut ex ea vitam aeternam possideant. Qui sunt autem ignaui & pigri, eam visam, se abscondunt. Qui Deum diligunt, ad Deum excesserunt. Qui verò mundum, manent in mundo. Illi quidem resoluti ad letitiam, & exultationem, hi autem ad afflictiones, & suspiria. His verbis S. Sadoth se, & centum viginti octo de clero, ita accendit, ut omnes, sub Sapore, lætantes, & cantantes, & Deo gratias agentes, catenati ad mortem currerent. Nam ferro, non affectu alligati, à paupertate sua, ad caelestes diuitias, liberè, sponteque properauerunt.

VII.

D. Hieron. in
vita S. Blefilla
viduæ.

2. Cor. 5.
Psal. 119.

Ioan. 1.

De Blefilla viginti annorum viduæ morte ita matrem Paulam consolatur D. Hieronymus. Lugeatur mortuus, sed ille, quem gehenna suscipit, quem tartarus deuorat, in cuius pœna aeternus ignis estuat. Nos quorum exitum Angelorum turba comitatur, quibus obuiam Christus occurrit: grauemur magis, si diutius in tabernaculo isto mortis habitemus. Quia quàm diu hic moramur, peregrinamur à Domino. Illa, illa nos cupido tenet: Hei mihi, quia peregrinatio mea prolongata est à me, habitancum habitantibus Cedar; multum peregrinata est anima mea. Si Cedar tenebrae sunt, & mundus iste sunt tenebrae, quia lux lucet in tenebris, & tenebra eam non comprehenderunt: saneam Blefilla nostra, qua de tenebris migravit ad lucem, & inter fidei incipientis ardorem, consummati operis percepit coronam. Reuera si saeculare desiderium; & quod Deus à suis auertat, delicias vite huius cogitantem,

gitantem, mors immatura rapnisset, plangenda erat, & omni lachrymarum fonte ploranda. Nunc vero, cum propitio Christo, ante quatuor ferme menses, secundo quodammodo se baptismo lauerit, & ita deinceps vixerit, vt calcato mundo, semper monasterium (& in eo voluntariam paupertatem) cogitaret, non vereris, ne tibi Saluator dicat: *Trasceris, Paula, quia tua filia, mea facta est filia? Indignaris de iudicio meo, & rebellibus lachrymis facis iniuriam possidenti? Scis enim quid de te; quid de ceteris tuis cogitem?* Huc vsque Hieronymus, qui mortē Sancto- rum vsque adeo felicem ac pretiosam esse iudicauit, vt ne mater, quidem filiae obitum debeat deplorare. Ioannes Patriarcha Alex- andrinus, qui pauperes Dominos suos appellabat, morte instan- te, mirifice laetabatur, dum gratias Deo ageret, quod morienti sibi nihil superesset, praeter vnum nummum, quem statim indigenti dari iussit. Annuat quippe illi patriarchatus vectigal, annuae in- egenos elemosynae erant, nihil sibi referuanti, praeter Christum. Neque enim quicquam aliud suum esse dicebat, asserens, ideo sa- cerdotibus neque possessionem, neque partem, neque hereditate inter reliquas tribus datam, quoniam pars & hereditas, & posses- sio eorum est Dominus. In summa, teste Ioanne Climaco, *Proba- tus ille est, qui mortem diebus singulis expectat, sed ille sane sanctus, qui hanc horis singulis desiderat*; quod faciunt pauperes spiritu, quia aliquid latius sperant, post mortem, securum. *Neq; enim, auaritia angustiaq; Christianorum religio est*, inquit S. Franciscus Xaverius, *similiter vt Bonziorum: non excludit calo pauperes, non mulieres, si mo- isto Christiano pieq; vixerint; quibus tamen Bonziorum siue auaritia, siue superstitio, caliter interclusit.*

Ioan. Diac. in
vit. S. Greg.
Magn. lib. 2.

Io. Climac. in
scala caeli,
grad. 61.

Horat. Tur-
sellin. lib. 4.
c. 5. de vita S.
Franc. Xave-
rij.

CAPVT X.

*Pauperum diuitias esse regnum calorum, quod non solum
ipsis promissum, sed etiam aliis per ipsos.*

MERITO censetur gratia diuina eos supra naturam euexisse, qui mortem, quam natura horret, non solum, diebus singulis, expectant, verum horis singulis desiderant. Tales ergo cum sint pauperes spiritu, conficitur paupertatem in be- neficijs esse numerandam. Et quidem cur pauperes mortem non formident, sed ament, satis est declaratum; vt enim auari, per-

I.